

Универзитет у Београду

Филолошки факултет

Изборном већу Филолошког факултета

Одлуком Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 79/1 од 26. 12. 2023. године изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Словакистика, предмет Словачка књижевност. Част нам је да, након прегледа поднетих докумената, поднесемо Изборном већу Филолошког факултета следећи

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Словакистика, предмет Словачка књижевност, објављен у листу "Послови" бр. 1075 од 17. 01. 2024, пријавио се један кандидат, и то **др ЗУЗАНА ЧИЖИКОВА**, досадашњи ванредни професор за исти предмет на Филолошком факултету Универзитета у Београду (бр. пријаве 236/2 од 05. 02. 2024).

І Основни биографски подаци и подаци о образовању

Др Зузана (Јано) Чижикова (рођ. Стреховска), рођена је 14.02.1971. године у Падини, Ковачица, Република Србија. Основну школу завршила је у родном месту а даље школовање наставила је у средњој школи у Ковачици и у Бачком Петровцу – педагошки смер. На Катедри за словачки језик и књижевност на Филозофском факултету у Новом Саду студирала је Словачки језик и књижевност у периоду од 1990. до 1995. године, када је и дипломирала са просечном оценом 9,30 и просечном оценом на дипломском испиту 9,50. Назив дипломског рада био је „Михал Бабинка као писац за децу“. Од 1995. године наставља постдипломске студије на истом факултету, смер Словачка књижевност. Магистарску тезу под називом „Песничко дело Вјере Бенкове“ (ментор проф. др Михал Харпањ) одбранила је на Филозофском факултету у Новом Саду у новембру 2003. године и стекла звање магистра књижевних наука. У јануару 2012. године на Филозофском факултету у Новом Саду успешно је одбранила докторски рад под називом „Књижевно стваралаштво Јана Лабата“ (ментор Михал Харпањ) и стекла звање доктора књижевних наука. Током основних, постдипломских и докторских студија неколико пута је била на студијском боравку, методичким

курсевима, предавањима и научним конференцијама у Словачкој (1. Братислава, август 1999, *Studia Academica Slovaca*; 2. Братислава, Филозофски факултет УК, март 2009; 3. Братислава, Педагошки факултет УК, новембар 2012, Ружомберок, Филолошки факултет КУ, новембар 2019). Од јануара 1996. године ради у звању асистента за словачки језик и књижевност на Катедри за славистику на Филолошком факултету у Београду. У звање доцента изабрана је 2012. године, док је 2019. године изабрана у звање ванредног професора на Универзитету у Београду- Филолошки факултет за ужу научну област Словакистика.

II Професионална каријера

Др Зузана Чижикова објављује научне и стручне радове у часописима и зборницима у Војводини/Србији (*Nový život*, *Hlas ľudu*, *Slovakistický zborník*, *Славистика*, *Зборник Матице српске за славистику*), у часописима и зборницима у Словачкој, Чешкој и Румунији (*Slovenská literatúra*, *O dieťati, jazyku, literatúre*, *Bibiana*, *Slavica litteraria*). Учествовала је у раду десетак научних конференција у земљи и иностранству.

Др Зузана Чижикова је руководилац билатералног пројекта Србија – Словачка у периоду 2022-2023 под називом *Књижевност у процесима културно-етничке самоидентификације словачке мањине у Србији* који финансира Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије. Члан је редакције часописа за књижевност и културу *Nový život*, члан је уређивачког одбора научног часописа *O dieťati, jazyku, literatúre* у Словачкој (Прешов) (<https://www.unipo.sk/pedagogicka-fakulta/katedry/kklv/casopis/redakcia-a-redakcna-rada/>). Од недавно је и члан научног савета часописа *Bibiana, revue o umění pre deti a mládež* (Братислава). Носилац је награде под називом *Cena Nového života* за најбољи рад у часопису за 2002. годину и педагошког признања Матице словачке у Србији (2008). Члан је Словакистичког војвођанског друштва и укључена је у рад Савеза славистичких друштава Србије. Чланица је Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе Филолошког факултета Универзитета у Београду.

III Bibliografija

Конкурсном материјалу кандидаткиња је приложила следећу библиографију која садржи објављене радове **након избора у звање ванредног професора:**

A. Студије и чланци

1. *Kto rozpráva príbeh – postava, rozprávač či autorka? (Ku kategórii rozprávača v próze pre deti a mládež Márie Kotvášovej-Jonášovej).* //СЛАВИСТИКА : Књига XXIII/1 (2019). – Београд : Славистичко друштво Србије : 2019. – ISSN 1450-5061. – стр. 265 – 274. М 51 - 3
2. *K otázke československej vzájomnosti u Jána Čajaka.* Slavica litteraria (Brno: Masarykova univerzita). 22 (2019), č. 2, s. 69 – 80. М 23 - 4
3. *Obraz Kosova v cestopisoch Andreja Labátha.* In: Od moravských lúk k balkánskym horám. Václavu Štěpánkovi k šesdesátinám. Brno, Matice moravská ve spolupráci s Ústavom slavistiky a Historickým ústavem FF MU, 2019, s. 270 – 277. М 14 - 5
4. O hodnotách a hodnotení súčasnej slovenskej vojvodinskej literatúry pre deti. In: Jazyk a umenie pre deti a mládež v hodnotových a didaktických pohľadoch. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou Premeny školy a učiteľské vzdelávanie v historickom kontexte a nové perspektívy. Prešov, 6. – 7. február 2019, Eds Adela Mitrová, Zuzana Sláviková. S. 204 – 217. Prešovská univerzita v Prešove, 2019, Prešov. Dostupno na:
<http://www.pulib.sk/web/pdf/web/viewer.html?file=/web/kniznica/elpub/dokument/Mitrova1/subor/zbornik.pdf>
5. K cestopisným textom Andreja Labátha. // Nový život: mesačník pre literatúru a kultúru (Báčsky Petrovec). – ISSN 0351-3610.- 72 (2020), č. 1 – 2, str. 35 – 45. М 53 – 1,5
6. *Postava v próze Márie Kotvášovej-Jonášovej.* // СЛАВИСТИКА : Књига XXV/1 (2021). – Београд : Славистичко друштво Србије, Филолошки факултет Универзитета у Београду : 2021. – ISSN 1450-5061. – стр. 235 – 245. М 51 – 3
7. *Obraz Chorvátska v cestopisných textoch slovenských vojvodinských autorov v 20. rokoch 20. storočia.* In: Zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa povodom 25 godina slovakistike u Zagrebu. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 6. – 7. prosinca 2019. Eds. Zrinka Stričević-Kovačević i Maria Vuksanović Kursar. Filozofski fakultet sveučilišta u Zagrebu: 2021, Zagreb. s. 73 – 84. М 33
8. *Étos rodiny v príbehovej próze Márie Kotvášovej Jonášovej.* In: (Po)etika umeleckej tvorby pre deti a mládež. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie Éthos a poésis v umeleckej tvorbe pre deti a mládež, organizovanej pri príležitosti okrúhleho životného jubilea prof. PhDr. Zuzany Stanislavovej, CSc. Eds Iveta Gal Drzewiecka, Dávid Dziač. s. 102 – 111. Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2021, Prešov. М 33
9. *Symboly, mýty a archetypy v poézii Dagmar Mária Anosa.* Зборник Матице српске за славистику: 101, Нови Сад: Матица српска, – ISSN 0352-5007. – стр. 257 – 271. М 23 - 4
10. *Ku komiksu Jaroslava Supeka (aj v interkultúrnych súvislostiach).* In: InterKult 2021. Izabrani radovi sa Sedme međunarodne konferencije Interkulturalnost u obrazovanju 2021 održane 02. 10. 2021. godine u Novom Sadu. Novi Sad: Pedagoški zavod Vojvodine, 2022, s. 136 – 147. М – 33.

11. Osobnostný rozmer kritiky. Ku kritickému čítaniu súčasnej slovenskej prózy Adamom Svetlíkom. // *Nový život: mesačník pre literatúru a kultúru* (Báčsky Petrovec). – ISSN 0351-3610.- 73 (2021), č. 11 – 12, str. 35 – 38. M 53 – 1,5
12. Poézia pre deti Zorošlava (Speváka) Jesenského po roku 2015. // *O dieťaťi, jazyku, literatúre. Časopis pre otázky rozvíjania komunikačnej a literárnej kompetencie* (Prešov). – ISSN 1339-3200 (print), ISSN 2729-8639 (online). IX (2021), č. 2, str. 67 – 81.
13. Česká experimentálna tvorba na stranách časopisu *Nový život*. In: *Савремена српска и чешка славистичка истраживања – Současná srbská a česká slavistická bádání*. Ed. Václav Štěpánek. Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 2021, Brno, s. 187 – 199. M – 33.
14. Detský aspekt v prozaickej tvorbe pre deti a mládež Márie Kotvášovej Jonášovej. In: *Zborník prác zo slovakistickej konferencie 2021. (У штампи)*.
15. Hľadanie pravzoru. In: Dagmar Mária Anoca: *Záhrada*. Bratislava: Spolok slovenských spisovateľov, 2022, s. 93 – 110.
16. Detský čitateľ v naratívnom texte. In: D. Lešková a D. Dziač (eds.) *Hodnoty literatúry pre deti a mládež v premenách času. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie Hodnoty literatúry pre deti a mládež v premenách času, organizovanej pri príležitosti okrúhleho životného jubilea prof. PhDr. Ondreja Sliackeho, CSc. Prešov: Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2022, s. 83–91. M 33*
17. Tabu v tvorbe pre deti a mládež dvoch slovanských spisovateliek: Márie Kotvášovej-Jonášovej a Jasminky Petrović. In: M. Kendra (ed.) *K vybraným aspektom slovenskej literatúry po roku 1989 IV. Interkultúrne komunikačné a komparatistické výzvy*. Fintice: FACE 2023, str. 70 – 81. M
18. K žánru besednice v publicistickej tvorbe Andreja Labátha. In: *Slováci a ich umenie za hranicami Slovenska. Zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie konanej 30.- 31. mája v Bratislave*. Ed. Peter Michalovič, Univerzita Komenského v Bratislave, 2022, Bratislava. (У штампи).
19. Časom preverené hodnoty Zlatka Klátika. // *Nový život: mesačník pre literatúru a kultúru* (Báčsky Petrovec). – ISSN 0351-3610.- 74 (2022), č. 9 – 12, str. 33 – 36. M 53 – 1,5
20. Detský fiktívny čitateľ v prózach slovenských vojvodinských autorov pre deti. *Bibiana, revue o umení pre deti a mládež*. XXX (2023), č. 1, str. 18 – 27.
21. (Šimáková Speváková, M. & Čížiková, Z.) *Teoretické štúdie Ľudmily Liptákovej ako inšpirácia k tvorbe inferencií na príklade vybraných textov v slovenských čítankách vo Vojvodine // O dieťaťi, jazyku, literatúre. Časopis pre otázky rozvíjania komunikačnej a literárnej kompetencie* (Prešov). – ISSN 1339-3200 (print), ISSN 2729-8639 (online). XI (2023), č. 1, str. 48 – 58. CEEOL, ERIH PLUS od 2022 M – 23 - 4
22. *Podoby a premeny spoločenskej prózy pre deti po roku 2000. // СЛАВИСТИКА : Књига XXVII/1 (2023). – Београд : Славистичко друштво Србије, Филолошки факултет Универзитета у Београду : 2023. – ISSN 1450-5061. – стр. 266 – 275. М-51 - 3*
23. Čížiková, Z. (2023). *Mýtický naratív sťahovania a domova v slovenskej vojvodinskej literatúre. Slovenská literatúra*, 70(6), 640-656. 0037-6973. DOI: <https://doi.org/10.31577/slovlit.2023.70.6>. M - 23 - 4

24. Čížiková, Z. (2023). K archetypu matky zeme v poézii vojvodinských Slovákov. In: Slovakistika v súvislostiach: tradícia a perspektívy. Zborník Словакистика у контексту: традиција и перспективе = Slovakistika v súvislostiach: tradícia a perspektívy = Slovakistics in context: tradition and prerspectives/ eds. Пауновић Родић, Стефана Raffaj, Radoslav. Београд: Универзитет у Београду, Филолошки факултет, 2023, str. 343 – 353. М 61
<https://doi.org/10.18485/slovak70.2023.ch23>

Б. Прикази и белешке

1. Z nudy sa rodí hra a zábava. (Zoroslav Jesenský: Sedel som raz na múriku. SVC, Báčsky Petrovec 2017). In: Obzory. Príloha pre kultúru, vedu, umenie a literatúru. 36, 19. 1. 2019, č. 1/142, str. 21/III, ISSN 2466-5169, Hlas ľudu, 76, 19. 1 . 2019, č. 3/4838.
2. O cyklickosti a večnom návrate (Vjera Benkova, Etela Farkašova: Lišće na vetru, JČ, Bački Petrovac, 2018; Viera Benková: Panónske haiku. SVC, Báčsky Petrovec, 2018). In: Obzory. Príloha pre kultúru, vedu, umenie a literatúru. 36,13. 3. 2019, č. 3/414, str. 26/VIII, ISSN 2466-5169, Hlas ľudu, 76, 16. 3 . 2019, č. 11/4846.
3. Podnetnosť prešovského pracoviska. In: Obzory. Príloha pre kultúru, vedu, umenie a literatúru. 36, 13. 4. 2019, č. 4/415, str. 22/IV- 23/IV, ISSN 2466-5169, Hlas ľudu, 76, 14. 4 . 2019, č. 15/4850.
4. Хендикеп као кључна реч. Човек со зневыходненім (postihnutím, hendikepom) v literatúre pre deti a mládež a v inkluzívnej edukácii. (zborník príspevkov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou, Prešov, 18.-19. október 2018.) Eds. Iveta Gal Drzewiecka – Alexandra Brestovičová. Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2018. //СЛАВИСТИКА : Књига ХХІІІ/2 (2019). – Београд : Славистичко друштво Србије : 2019. – ISSN 1450-5061. – стр. 221 – 226. М – 56 – 0,5
5. Tretí projektový výstup – ďalší krok k budúcim syntézam (Zborník prác Jazyková kultúra, literárne prieniky a vzdelávanie Slovákov vo Vojvodine. Marína Šimáková Spevákova (Ed.), Filozofická fakulta Univerzita v Novom Sade, 2020). In: Obzory. Príloha pre kultúru, vedu, umenie a literatúru. 37,25. 7. 2020, č. 8/430, str. 24/VI – 25/VII, ISSN 2466-5169, Hlas ľudu, 77, 25. 7 . 2020, č. 30/4917.
6. Trvanie literárneho vedca. (Michal Harpáň: Súradnice literatúry. Báčsky Petrovec: Slovenské vydavateľské centrum, 2020, 208 s.)// Nový život : mesačník pre literatúru a kultúru (Báčsky Petrovec). – ISSN 0351-3610. – 72 (2020), č.11-12, str. 59-61.
7. Trvanie literárneho vedca. Knižná revue : mesačník o knihách (LIC: Bratislava). – ISSN 1210- 1982. – č. 4/2021, str. 18 – 19.
8. Štandardne a konštantne (Mária Kotvášová-Jonášová: Keď príde čas, Výbor pre informovanie NRSNM: 2020). In: Obzory. Príloha pre kultúru, vedu, umenie a literatúru. 38, 29. 5. 2021, č. 5/440, str. 28/VI., ISSN 2466-5169, Hlas ľudu, 78, 29. 5 . 2021, č. .

9. *Obraz Balkánu v českej literatúre a kultúre* (Александра Корда-Петровић: Чешки путописи о Балкану, Београд: Савез славистичких друштва Србије, 2020, 183 str.) // *Nový život : mesačník pre literatúru a kultúru* (Báčsky Petrovec). – ISSN 0351-3610. – 72 (2021), č. 9 – 10, str. 55 – 58. M -57 – 0,5
10. *Pán spisovateľ Zoroslav Spevák nevie spievať, ale vie písať.* (Zoroslav Spevák: Zelené a žlté ježibaby, Báčsky Petrovec: SVC, 2021) // *Nový život: mesačník pre literatúru a kultúru* (Báčsky Petrovec). – ISSN 0351-3610.- 74 (2022), č. 3 – 5, str. 58 – 60. M 57– 0,5
11. *Čo sa nám prieči – čo nás oslovuje* (Nicol Hochholczerová: Táto izba sa nedá zjesť, Levice: KK Bagala, 2021). // *Nový život: mesačník pre literatúru a kultúru* (Báčsky Petrovec). – ISSN 0351-3610.- 74 (2022), č. 6 – 8, str. 58 – 60. M 57– 0,5
12. *Metamorfóza, ale neúplná.* (Džunková, K.: Premenená na hudbu. Fintice: OZ FACE 2022), In: *Platforma pre literatúru a výskum* (online), 2023. Dostupné na <https://plav.sk/node/292>.
13. *Žena modernej (a našej) doby* (Anna Grusková: Tichý pobyt na ulici Gwerkovej-Göllnerovej: Literárna bašta, 2022). // *Nový život: mesačník pre literatúru a kultúru* (Báčsky Petrovec). – ISSN 0351-3610.- 75 (2023), č. 10 – 12, str. 54 – 56. M 57– 0,5
14. *Čierny život v červenej knižnici.* (Cárska, A.: Na kolenách. Bratislava: BRAK 2022), In: *Platforma pre literatúru a výskum* (online), 2023. Dostupné na <https://plav.sk/node/306>.

Г. Учешће на националним и међународним научним конференцијам и скуповима од избора у звање ванредног професора:

1. 58. СКУП СЛАВИСТА СРБИЈЕ 2020, Београд
Postava v próze Márie Kotvášovej-Jonášovej
2. Међународни зnanstveni skup povodom 25 godina slovakistike u Zagrebu, 2019, Zagreb
Obraz Chorvátska v cestopisných textoch slovenských vojvodinských autorov v 20. rokoch 20. storočia
3. Medzinárodná vedecká konferencia *Éthos a poésis v umeleckej tvorbe pre deti a mládež*, organizovaná pri príležitosti okrúhleho životného jubilea prof. PhDr. Zuzany Stanislavovej, CSc. 2021, Prešov, Slovačka
Étos rodiny v príbehovej próze Márie Kotvášovej Jonášovej
4. Sedma међународна konferencija *Interkulturalnost u obrazovanju* 2021, Novi Sad
Ku komiksu Jaroslava Supeka (aj v interkultúrnych súvislostiach).
5. КОЛОКВИЈУМ БРНО–БЕОГРАД, Београд, 2021.
Česká experimentálna tvorba na stranách časopisu Nový život
6. Slovakistická konferencia pri príležitosti 60. výročia slovakistiky na FF UNS, 2021
Detský aspekt v prozaickej tvorbe pre deti a mládež Márie Kotvášovej Jonášovej

7. LII SKUP SLAVISTA SRBIJE januar 2022
Podnetnosť teórie Stanislava Rakúsa v reflexii literatúry pre deti a mládež
8. Medzinárodná vedecká konferencia *Hodnoty literatúry pre deti a mládež v premenách času*, organizovanej pri príležitosti okrúhleho životného jubilea prof. PhDr. Ondreja Sliackeho, CSc. 2022, Prešov, Slovačka
Detský čitateľ v naratívnom texte
9. *Slováci a ich umenie za hranicami Slovenska*. Medzinárodná konferencia, 2022, Bratislava, Slovačka.
K žánru besednice v publicistickej tvorbe Andreja Labátha
10. LIII SKUP SLAVISTA SRBIJE januar 2023
Podoby a premeny spoločenskej prózy pre deti po roku 2000
11. *Slovakistika v súvislostiach: tradícia a perspektívy*. Medzinárodná konferencia, 2023, Beograd
Mýtus sťahovania a domova v literatúre vojvodinských Slovákov
12. *Perspektívy retrospektívy III*. Medzinárodná vedecká konferencia. 2023, Prešov, Slovačka
Marta Součková a Srbsko (u koautorstvu sa M. Šimakovom Spevakovom)
13. XIX конгрес Савеза славистичких друштава Србије, 2023. Београд
Поетика Ненаписаног романа Станислава Ракуса

IV Научни рад

Како је објављена монографија др Зузане Чижикове *Vásnické dielo Viery Benkovej* (2005) позитивно оцењена у извештају за избор у звање доцента 2012, док су књиге *Literárna tvorba Jána Labátha* (2013) и *Rozhovory* (2015) оцењене у извештају за избор у звање ванредног професора 2019, сматрамо да овом приликом нема потребе да се на њих посебно осврћемо. У разматрање ћемо узети научне студије и чланке које је др Зузана Чижикова објавила у периоду после избора у звање ванредног професора.

Можемо закључити да се научни рад кандидаткиње и надаље шири у правцу истраживања словачке војвођанске књижевности 20. века, где посебно место заузима књижевност за децу и младе. У оквиру ова два сегмента научних интересовања З. Чижикове у протеклом периоду (од избора у звање ванредног професора) можемо препознати неколико тематских области.

У првој фази протеклог периода З. Чижикова се посветила истраживању путописних текстова словачких аутора у међуратном периоду (после 1918. године), где из угла имагологије и студија културе истражује ауто и хетеро слике Словака у односу на одређене географске области које насељавају ван граница своје матичне земље. Овде се издваја проучавање путописа словачког публицисте, уредника и главног културног

активисте међуратног периода Андреја Лабата. Резултат ових истраживања су студије о Лабатовим путописним записима са Косова (Библиографија, позиција А3), али и о другим путописима овог аутора (Библиографија, позиција А5). Посебна студија посвећена је путописној прози словачких војвођанских аутора о Хрватској која датира из периода 20-их година 20. века (Библиографија, позиција А7). Осим информација о географским, историјским и економским приликама, ови путописи обилују идиличним сликама „земље сунца“ и њених природних лепота. У новонасталој историјској ситуацији југословенски Словаци крајеве Далмације и Хрватске у великој мери идеализују, а њихова перцепција Јадранског мора је у духу словенског јединства – Јадран постаје море свих Словена, па тако и Словака и Чеха. У овим студијама кандидаткиња ставља акценат на специфичне погледе словачких војвођанских путописаца који се тичу географско-историјских и културолошких разлика, али и постојећих стереотипа који се односе на регионе тадашње Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца (исток – запад, Словенија – Косово, Војводина – Далмација и др.).

Друга тематска област која представља истраживачки фокус 3. Чижикове је истраживање културне историје Словака која је у вези са словачким војвођанским ауторима (Библиографија, позиције А2 и А19). Прва наведена студија говори о схватањима чешко-словачких односа словачког реалистичког писца Јана Чајака (1863–1944), који је већи део свог живота провео на тзв. Доњој земљи у Војводини. Чајак је 20-их година 20. века сматрао да на датом геополитичком простору у Европи, уз растуће националистичке тенденције, Чеси и Словаци могу опстати само неговањем и јачањем међусобних односа. Потенцирао је превасходно културну, образовну и економску сарадњу два народа а што се тиче језика, подржао је представнике Штурове језичке реформе.

Др Зузана Чижикова је један део својих научних интересовања усмерила и на књижевну и уметничку неоавангарду у словачкој војвођанској књижевности, а у ширем контексту тадашње уметничке праксе (Библиографија, позиције А10). Овде издвајамо студију о значају војвођанског часописа *Nový život* (Библиографија, позиција А13). У раду се истражује уметнички и теоријско-критички допринос часописа који је на својим страницама 80-их година 20. века објављивао радове чешких експерименталних уметника и тиме далеко превазишао оквире мањинске словачке културе и постао важан чинилац, како у Чехословачкој (у периоду „нормализације“), тако и у нашој средини, јер је утицао на обликовање тадашње југословенске авангардне уметности и културе.

У последњем периоду кандидаткиња се враћа имаголошким истраживањима која се тичу митског наратива у књижевности војвођанских Словака, нпр. у студијама о митском наративу сеоба и феномену припадности (Библиографија, позиција А23) или о архетипу мајке земље у поезији војвођанских Словака (Библиографија А24). У првој студији са позиција студија културе и архетипова истражује постојаност историјског наратива о (митској) сеоби Словака у Војводину. Наратив је заснован на историјским чињеницама, али садржи и низ релативно стабилних елемената транснационалног мита о потрази за обећаном земљом. Овај мит представља једно од кључних сећања словачке мањине у Србији и у великој мери је основа националног јединства, посебне слике о

себи и специфичног словачког идентитета. У многим књижевним текстовима доминира овај мит и сродна тематска и изражајна средства (мотиви сеобе, равнице, земље, градње куће, предака и друго), често приказана у поређењу са старом домовином. Систематским понављањем ови мотиви су допринели изградњи мита о обећаној земљи и проналажењу друге домовине која је постала део колективног сећања војвођанских Словака.

У другој, тематски сличној студији, кандидаткиња се посветила проналажењу и интерпретацији архетипа земље/равнице као мајке, жене. У поезији старије генерације словачких војвођанских песника обично се користе поступци персонификације и антропоморфизације, при чему се ова слика обично идеализује, а често и сакрализује. Наведена митска праслика, повезана са култом плодне земље, обично има позитивне значењске конотације и у њој се понавља прастари митски архетип мајке – оне која дарује и обнавља живот. Семантички се овим архетипом изражава њихов близак и емотивно обојен однос према земљи, односно равници, на којој војвођански Словаци устрајавају више од 270 година.

Своје интересовање за митске песничке мотиве З. Чижикова је исказала и у студији о песничком стваралаштву словачке песникиње из Румуније Дагмар Марије Аноца (Библиографија, позиција А9). У студији се интерпретира стваралаштво песникиње из угла појаве устаљених песничких културних и цивилизацијских симбола, митова и архетипова који се у песничком тексту користе као семантички устаљене „митологеме“, али у складу са интимном и рефлексивном поетиком песникиње, добијају и ново, актуелно значење.

Као следећу истраживачку област кандидаткиње препознајемо теме које се односе на словачку војвођанску књижевност за децу и младе. З. Чижикова се у свом научном раду профилирала и као стручњак за мањинску дечју књижевност, примењујући дијахронијски и синхронијски приступ у сагледавању овог питања. У својим старијим, али и новијим радовима, даје преглед развоја словачке књижевности за децу и младе у другој половини 20. века, узимајући у обзир не само квантитативне, већ и квалитативне аспекте овог сегмента стваралаштва (Библиографија, позиција А4). Из овог корпуса радова издвајамо прегледну студију о развоју и променама словачке прозе за децу после 2000. године (Библиографија, позиција А22). Први део рада прати развој и промене прозе за децу словачких војвођанских аутора 80-их и 90-их година 20. века. Тадашња генерација аутора у прозу за децу уноси елементе игре, фантазије, хумора и нонсенса, чиме ствара слику радосног детињства. Ауторка закључује да иако тада доминира линија реалистичне прозе за децу, полако се обнавља и линија фантастичне прозе и прозе имагинарног израза. У другом делу рада пажња се посвећује младој генерацији аутора који стасавају после 2000. године. Као значајна иновација у односу на ранији период, учача се појава инструктивно-интерактивне прозе код аутора који у прози за децу мире естетске и прагматичне циљеве. Треба нагласити да је разматрање књижевности за децу и младе у радовима З. Чижикове продубљено анализом интеракције између текста, приповедача или песника, аутора и читаоца (Библиографија, позиције А12, А14 и А16). На том пољу примењује се ширење и продубљивање научних истраживања кандидаткиње у односу на раније радове из ове

области. О перманентном интересовању кандидаткиње за ову област сведоче и прикази актуелне продукције за децу и младе (Библиографија, позиције Б 1, 8, 10).

Већи број радова З. Чижикова посветила је савременој словачкој војвођанској списатељици за децу и младе Марији Котваш-Јонаш, коју краси импозантан прозни опус за децу и запажена читалачка и критичка рецепција. З. Чижикова у низу својих студија веома детаљно интерпретира тематске, стилске и наратолошке аспекте њеног стваралаштва. Како се словачка ауторка у свом стваралаштву тематски фокусира на савремени живот деце и тинејџера, а жанровски преферира приповетку и роман, З. Чижикова анализира одабир ауторкиних наративних поступака, начин приповедања, начине обликовања ликова путем унутрашњег монолога и драмског дијалога и разматра целокупну стилизацију текста (Библиографија, позиције А1 и А6). У посебним студијама тематизује се питање породице у прози Марије Котваш-Јонаш, у смислу разматрања различитих девијација и психолошког утицаја породице на сазревање детета (Библиографија, позиција А8), анализира се дечји аспект као кључни психосоциални и поетолошки феномен књижевности за децу (Библиографија, позиције А14 и А16) или се разматра значај и снага табуа на примеру прозе Марије Котваш-Јонаш и прозе Јасминке Петровић (Библиографија, позиција А17). Уколико сагледамо бројност радова које је кандидаткиња у последњем периоду објавила на тему прозе за децу Марије Котваш-Јонаш, по свему судећи ове студије представљају окосницу будуће монографије о прози за децу и младе ове ауторке.

Сви разматрани научни радови кандидаткиње Зузане Чижикове објављени су на словачком језику, чиме се научна истраживања на београдској словакистици активно укључују у јачање филолошких истраживања која се односе на мањинску словачку заједницу у Србији. Такође, две главне области њених научних студија, које можемо означити као истраживање књижевности и културе војвођанских Словака и словачке војвођанске књижевности за децу и младе, укључују се у актуелна проучавања мањинских култура.

Истичемо да је др Зузана Чижикова у претходном изборном периоду учествовала на 13 међународних научних конференција и скупова у земљи и иностранству (Библиографија, позиција Б), успостављала научне контакте са домаћим и страним словакистима и славистима, а из приложене библиографије (Библиографија, позиција Г) уочава се и плодан допринос у приказивању издања из области словакистике и славистике, чиме је на компетентан начин информисала стручну и ширу јавност о актуелним славистичким публикацијама. Новину представља и критичка рефлексија нових књига издатих у Словачкој (Библиографија, позиција Б 11, 12, 13, 14).

V Педагошки рад

Др Зузана Чижикова у својој педагошкој каријери дугој 27 година изводила је наставу на Катедри за славистику Филолошког факултета у Београду на свим годинама основних студија за словакисте и остале слависте (предмет *Словачка књижевност 1-8*). У последњем периоду држи предавања и изводи вежбања из предмета *Словачка књижевност* са студентима треће и четврте године студија словакистике, такође и на

изборним предметима из словачке књижевности. Такође, изводила је и наставу на мастер студијама из предмета *Постмодерна у словачкој књижевности*.

Др. Зузана Чижикова била је ментор три мастер рада (Ана Жикић: *Šest' hier Michala Babiaka v rámci postmodernej estetiky*; Ивана Недић: *Упоредна анализа читанки за средњу школу на словачком и на српском језику у Републици Словачкој и у Републици Србији* и Ивана Јовић: *Лик тинејџерке у изабраним делима три словенске списатељице*. Такође је била члан комисије за одбрану докторске дисертације Марине Шимак Спевакове на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду под називом *Интертекстуалност у делу Вићазослава Хронеца*.

Наставу из предмета *Словачка књижевност* др Чижикова изводи квалитетно, са дугогодишњим педагошким искуством и уводећи иновације у наставни процес. О квалитету наставе коју изводи говори и висока оцена у студентским анкетама током последњег изборног периода (4,46).

VI Допринос академској и широј заједници и сарадња са другим високошколским и научним установама

Др Зузана Чижикова је у периоду од последњег избора у звање ванредног професора наставила активно да сарађује са другим високошколским установама у Словачкој Републици. Тако је у новембру 2019. одржала више гостујућих предавања на Католичком универзитету у Ружомберку у Словачкој републици у оквиру Еразмус размене и одлазеће мобилности. Предавања су била на тему историје и одлика словачке војвођанске књижевности (*Motív s'ahovania a domova v literatúre vojvodinských Slovákov; Neovangardná a alternatívna tvorba Jaroslava Supeka v kontexte slovenskej vojvodinskej literatúry; Prehľad dejín slovenskej vojvodinskej literatúry pre deti a mládež*).

У периоду 2022 – 2023 др Зузана Чижикова била је руководилац билатералног научног пројекта Србија – Словачка под називом „*Књижевност у процесима културно-етничке самоидентификације словачке енклаве у Србији*“, евиденциони број 451-03-43/2022-09/05 који финансира Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије.

Такође, у оквиру ваннаставних активности др Чужикова је учествовала у организацији књижевних сусрета студената Катедре за славистику ФФ са словачким ауторима и дала велики допринос својим учешћем у организацији научне конференције поводом 70. годишњице словакистике на Филолошком факултету Универзитета у Београду априла 2023. године.

Закључак

Имајући у виду чињеницу да кандидаткиња испуњава све законом предвиђене опште услове, као и посебне услове у погледу посведоченог смисла за наставно-научни рад, Комисија са задовољством предлаже Изборном већу Филолошког факултета да у **звање и на радно место ванредног професора за ужу научну област Словакистика, предмет Словачка књижевност** изабере др Зузану Чижикову.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Александра Корда-Петровић, ред. проф.

др Петар Буњак, ред. проф.

др Адам Светлик, ред. проф.